

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

นางสาวอัจฉรา เสาวเฉลิม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5635-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

102279872

10 ม.ค. 2550

**A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL MODEL FOR PHYSICAL EDUCATION
BASED ON THE BASIC EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544**

Miss Achara Soachalerm

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Physical Education**

Department of Physical Education

Faculty of Education

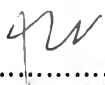
Chulalongkorn University

Academic Year 2003

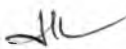
ISBN 974-17-5635-6

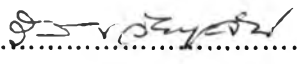
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
โดย	นางสาว อัจฉรา เสาแก้วเฉลิม
สาขาวิชา	พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แคมมณี

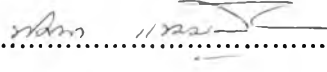
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต

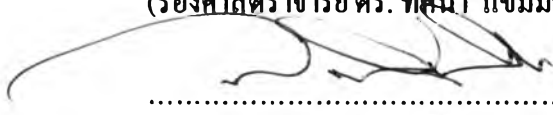

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สีนลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรภรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แคมมณี)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต คณิงสุขเกษม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปชัย สุวรรณชาติ)

อัจฉรา เสาวเฉลิม : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL MODEL FOR
PHYSICAL EDUCATION BASED ON THE BASIC EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :
รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แจมมณี, 212 หน้า ISBN 974-17-5635-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างและพัฒนารูปแบบ
2) การทดลองใช้และปรับปรุง แล้วทำการหาประสิทธิภาพของรูปแบบ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 90 คน ของโรงเรียน
ราชวินิต มัธยม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random
Sampling) และนำมาสุ่มแยกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และ
กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 45 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกลุ่มละ 8 คาบ คาบละ 55 นาที เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 แล้วประเมินผลและทดสอบความรู้ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ความรู้ 2) เจตคติ 3) ทักษะ
4) สมรรถภาพทางกาย และ 5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที
(t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นี้ประกอบด้วย
กระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกำกับควบคุมตนเองด้วยสัญญาการเรียนการสอน 2) ขั้นเตรียม
ความพร้อมในการเรียนการสอนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในหน้าที่ที่รับผิดชอบ และการอบอุ่นร่างกาย 3) ขั้น
การเรียนการสอนเน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 4) ขั้นฝึกทักษะ 5) ขั้นนำไปประยุกต์ใช้ 6) ขั้นสมาธิ และ
7) ขั้นสรุป และสุขปฏิบัติ โดยรูปแบบที่สร้างนี้มีประสิทธิภาพมากกว่ารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา ตาม
ปกคตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C4284964127 : MAJOR PHYSICAL EDUCATION

KEY WORD: INSTRUCTIONAL MODEL / PHYSICAL EDUCATION / BASIC EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544 / LEARNING CONTRACT / LEARNING PROCESS / PARTICIPATORY / CONSTRUCTION / MEDITATION

ACHARA SOACHALERM : A DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL MODEL FOR PHYSICAL EDUCATION BASED ON THE BASIC EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544
 THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.DR. RAJANEE QUANBOONCHAN ; Ph.D.

CO - ADVISOR : ASSO.PROF.DR. TISANA KHEMMANI; Ph.D. 212 pp. ISBN 974-17-5635-6

The purpose of this research was to develop the instructional model for physical education based on the basic education curriculum B.E. 2544. The research procedures were comprised of 2 steps:

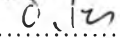
- 1) Constructing and developing the model
- 2) Implementing, refining, and validating the Model.

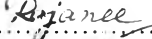
The subjects were 90 mathayom suksa two students of Rajavinit Mathayom School in Bangkok. Two groups of 45 students in each group were randomly assigned to the experiment. Experimental group and the control group were randomized group by using the purposive and simple random sampling techniques. Both groups were taught 55 minutes per day for 8 weeks. The instruments were lesson plan on the instructional model for physical education based on the basic education curriculum B.E. 2544. The result of the process were then evaluated in 5 domains. There were (1) Cognitive domain (2) Affective domain (3) Psychomotor or skill domain (4) Physical fitness domain and (5) Social domain . The data were then analyzed by means t-test and analysis of covariance (ANCOVA)

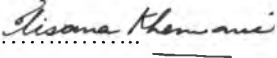
It was found that:

The instructional model for physical education based on the basic education curriculum B.E. 2544. Should be comprised of 7 stages: (1) Learning contracts, (2) Participation and group process, (3) Integration and construction, (4) Skill learning and skill practice, (5) Application, (6) Meditation and (7) Conclusion and health practice. Due to the fact that this instructional model is more effective than the traditional model significantly at the level of .05.

Department Physical Education
 Field of study Physical Education
 Academic Year 2003

Students's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co- Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แคมมณี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำแนวทางและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพียรชอบ ศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปชัย สุวรรณธาดา รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิตร สมานิติโด รองศาสตราจารย์ เจริญ กระบวนรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต คณิงสุขเกษม รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อวยพร เรืองตระกูล และคณาจารย์ทุกท่าน เป็นอย่างสูง ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้สติ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัย ด้วยความเมตตา และความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา (พื้น ชุตินธโร) สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) วัดสระเกศ หลวงปู่ปาน (วัดบางนมโค) พระราชพรหมยาน (วีระ ถาวโร) วัดจันทาราม (ท่าซุง) พระอาจินต์ ธรรมจิตโต วัดจันทาราม (ท่าซุง) พระครู ภาวนาพิลาส วัดถ้ำนารายณ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ด้านการปฏิบัติพระกรรมฐาน และ อบรมสั่งสอนการทำสมาธิ คุณธรรม และจริยธรรม แก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนคณาจารย์ และ คณะศิษย์พระราชพรหมยานทุกท่านรวมทั้งคุณอภิชาติ สุขุม พ.อ. สุทธิศักดิ์ ประเสริฐศรี ร.อ. คร. พงศ์เทพ จิระโน และอาจารย์สมพงษ์ ปั้นหุ่น และอาจารย์ลินดา รักมหาคุณ ที่ได้ให้สติ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ผู้วิจัยผู้ศึกษาซึ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติๆ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และ ส่งเสริมการศึกษา เป็นที่ปรึกษา ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านตลอดมา คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณทุกๆ ท่าน มา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่ 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
- ขอบเขตของการวิจัย.....	7
- สมมติฐานของการวิจัย.....	7
- ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
- นิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	7
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
- แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน.....	11
- ปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้.....	18
- ปรัชญาทางพลศึกษาและหลักการทางพลศึกษา.....	42
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.....	47
- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	51
- คุณธรรม จริยธรรม	57
- การกำกับควบคุมตนเองด้วยสัญญาการเรียน.....	68

บทที่ 3	หน้า
วิธีดำเนินการวิจัย	
- การสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตาม.....	78
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	
- การทดลองใช้และปรับปรุง แล้วทำการหาประสิทธิภาพของรูปแบบ...	83
- แบบแผนการทดลอง.....	83
- กลุ่มตัวอย่าง.....	96
- ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	84
- การดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
- การหาประสิทธิภาพของรูปแบบ.....	85
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
- ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตร.....	87
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	
- ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตาม.....	94
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
รายการอ้างอิง.....	112
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	127
ภาคผนวก ค.....	128
ภาคผนวก ง.....	130
ภาคผนวก จ.....	133
ภาคผนวก ฉ.....	137
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ยุทธศาสตร์กระบวนการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม.....	59
2 แสดงผังการวิจัยถึงทดลอง โดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวัดผลก่อนและ หลังการทดลอง	83
3 เปรียบเทียบกระบวนการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	92
4 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	94
สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ คะแนนผลงานกลุ่ม คะแนนผลงานบุคคล คะแนน คุณธรรมและ จริยธรรม และคะแนนความรู้ ของกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน	
5 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	95
สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ คะแนนผลงานกลุ่ม คะแนนผลงานบุคคล คะแนน คุณธรรมและจริยธรรม และคะแนนความรู้ของกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนและหลังเรียน	
6 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	96
สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ คะแนนผลงานกลุ่ม คะแนนผลงานบุคคล คะแนน คุณธรรมและ จริยธรรม และคะแนนความรู้ ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนเรียน	
7 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance).....	97
ของคะแนนผลงานบุคคลหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เมื่อใช้คะแนนเฉลี่ยผลงานบุคคลก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม	
8 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance).....	98
ของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เมื่อใช้คะแนนคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม	
9 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของ.....	99
คะแนนสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ คะแนนผลงานกลุ่ม คะแนนผลงานบุคคล คะแนนคุณธรรมและ จริยธรรม และคะแนนความรู้ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังเรียน	
10 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	100
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ก่อนเรียน	

11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) ของค่าเฉลี่ย.....	101
ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนเรียนเมื่อใช้ค่าเฉลี่ย	
ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม	
12 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	102
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	
13 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	103
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ กลุ่มควบคุม	
14 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของคะแนน.....	104
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ กลุ่มทดลอง	
15 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) ของ.....	105
แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน	
16 แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ.....	128
17 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของ.....	130
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คนเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น	
18 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r).....	131
เป็นรายชื่อ ของแบบทดสอบความรู้ก่อน/หลังเรียน	
19 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r).....	132
เป็นรายชื่อ ของแบบวัดคุณธรรม และจริยธรรม	
20 แสดงสรุปผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียนของกลุ่มควบคุม.....	133

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 แสดงแนวการจัดการศึกษาที่มีสาระสำคัญ 8 เรื่อง.....	49
2 แสดงรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... พุทธศักราช 2544	77
3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา..... ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	86
4 การจัดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา..... ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544	88
5 แสดงวิธีการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา..... ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	90
6 แสดงแนวการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนตามรูปแบบการเรียนการสอน..... พลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	91